

# Què en penseu de...

## A Reglaments d'escola

La puntualitat a les escoles és un tema controvertit. En alguns centres es permet als alumnes arribar tard. En d'altres es tolera un marge de 10 minuts a la primera hora de la classe. I fins i tot hi ha professors que, començada la classe, no autoritzen l'entrada d'alumnes.

Llegiu aquest retall de diari.

### Continguts

|                                            | Pàgina |
|--------------------------------------------|--------|
| <b>A Reglaments d'escola</b>               | 81     |
| <b>B Aspectes de la classe</b>             | 82     |
| B1 Qüestionari                             | 83     |
| B2 Recollida de les respostes              | 83     |
| B3 Recompte de les respostes               | 84     |
| B4 Millora de les preguntes                | 84     |
| <b>C Enquestes d'opinió</b>                | 85     |
| C1 Dos qüestionaris                        | 85     |
| C2 Respostes                               | 86     |
| <b>D Tècniques i suggeriments</b>          | 87     |
| D1 Recerca de la veritat                   | 87     |
| D2 Anàlisi dels resultats                  | 89     |
| <b>E Retornem al principi de la unitat</b> | 91     |

Algunes seccions estan marcades amb un asterisc (\*). El vostre professor us indicarà si heu de fer o no aquestes seccions.

**Fulls R** El vostre professor us proporcionarà aquests fulls.



## A Reglaments d'escola

La puntualitat a les escoles és un tema controvertit. En alguns centres es permet als alumnes arribar tard. En d'altres es tolera un marge de 10 minuts a la primera hora de la classe. I fins i tot hi ha professors que, començada la classe, no autoritzen l'entrada d'alumnes.

Llegiu aquest retall de diari.

### **Escolars gironins voten sobre les «Normes de Puntualitat»**

Dos de cada tres alumnes del cicle superior d'EGB de la comarca del Gironès pensen que és necessària una norma clara sobre la puntualitat. Aquest resultat es basa en una enquesta feta el curs passat. Es va preguntar a una gran mostra d'alumnes del cicle superior d'EGB de les Comarques Gironines sobre distints aspectes de la puntualitat a les escoles. Els alumnes deien que la puntualitat és necessària per mantenir un cert ordre i un bon ritme de treball. Un 53 % de les noies i un 24 % dels nois afirmaven estar d'acord en...

Aquest retall de diari mostra el que pensen uns quants alumnes del cicle superior d'EGB de les comarques gironines.

Quina norma teniu a la vostra escola que reguli la puntualitat dels alumnes?

*Es compleix aquesta norma?*

*Penseu que és justa?*

Les respostes a aquestes preguntes les podeu obtenir interrogant a cada un dels alumnes de la vostra classe. És a dir, fent una ENQUESTA.

Feu servir un únic QÜESTIONARI per a la classe. Així tots contestareu les mateixes preguntes.



«Quantes vegades heu arribat tard?»

«Esteu d'acord en la necessitat de controlar la puntualitat?»

**a Per què és difícil contestar a la primera pregunta?**

**b Escriuiu dues preguntes més per aquesta enquesta.**

Intercanvieu-les amb un company.

**c Intenteu contestar les preguntes del vostre company.**



## **B Aspectes de la classe**

Potser haureu tingut dificultats a l'hora de respondre a alguna de les preguntes.

És difícil conèixer l'opinió de la gent. Preguntar sobre aspectes més concrets sol resultar més senzill.

**B1****Qüestionari**

El següent qüestionari us servirà per descobrir algunes característiques de la vostra classe.

*Característiques de la classe*

- 1 Sexe?
- 2 Alçada?
- 3 Color del cabell?
- 4 Quants dolços menges?
- 5 Edat de la teva mare en néixer

**a** Contesteu aquestes cinc preguntes tan bé com pugueu.

**B2****Recollida de les respostes**

Per recollir les respostes de la classe feu servir unes taules que us ajudaran a fer els recomptes. A més, les taules ja completes, us proporcionaran el resultat de l'enquesta. La taula 1 és un model de taula preparada per anotar les respostes a la pregunta 1. La taula 2 us mostra la manera d'omplir-la.

*Taula 1 Nois i noies de la classe. (Taula per omplir)*

| Sexe | Recompte | Nombre d'alumnes |
|------|----------|------------------|
| Home |          |                  |
| Dona |          |                  |
|      | Total    |                  |

*Taula 2 Nois i noies de la classe (completa)*

| Sexe | Recompte       | Nombre d'alumnes |
|------|----------------|------------------|
| Home | IIII IIII III  | 13               |
| Dona | IIII IIII IIII | 15               |
|      | Total          | 28               |

**a** Prepareu taules en blanc per a les preguntes de la 2 a la 5 de B1 (Característiques de la classe).



**B3****Recompte de les respostes**

Necessariéu molt de temps per anotar les respostes de tota la classe. Per tal d'accelerar el procés trebal·leu en grups d'aproximadament 6 alumnes i només anoteu les respostes del vostre grup.

- a Cada un de vosaltres heu de tenir el vostre full de respostes i les 5 taules en blanc preparades. Anoteu la vostra resposta i passeu-vos els qüestionaris per torn per tal d'anotar a les vostres taules les respostes dels altres companys del grup.

Algunes respostes us portaran problemes. Potser perquè algunes preguntes no són prou clares; o bé la vostra taula no és prou encertada.

- b Heu hagut de fer algun canvi a les vostres taules?
- c Si és així, per què? Havíeu oblidat alguna possible resposta o hi havia alguna pregunta mal formulada?
- d A quines preguntes heu trobat més dificultats?

**B4****Millora de les preguntes**

Analitzar aspectes tampoc és fàcil. El qüestionari que heu contestat estava mal dissenyat. Normalment, l'error més important consisteix en la ambigüïtat de la redacció de les preguntes i per tant la gent no sap quina resposta donar. Això pot produir alguns problemes com ara:

- 1 Utilització de diferents unitats de mesura en les respostes.
- 2 Presència de respostes no incloses a la taula resum.
- 3 La utilització de diferents noms per a designar una mateixa resposta.
- 4 Diferent interpretació d'una mateixa pregunta.

Una de les preguntes del qüestionari *Característiques de la classe* és: «Alçada?». La seva formulació és ambigua ja que no se sap si la resposta s'ha de donar en metres o en centímetres. Per tant

se us pot presentar el problema 1. Tampoc queda clar si s'ha de mesurar l'alçada descalç o amb sabates: es presenta el problema 4. Si canvieu la pregunta per «Alçada aproximada al centímetre més proper i sense sabates?» queden resolts aquests problemes.

La qüestió següent és «Color del cabell?»

- a Per què és ambigua?
- b Quin dels quatre problemes comporta?
- c Canvieu la formulació de la pregunta per tal d'evitar-los.

Observeu les qüestions 4 i 5 de *Característiques de la Classe*.

- d Per què és ambigua?
- e Quin dels quatre problemes comporta?
- \*g Canvieu la formulació de pregunta per tal d'evitar-los.
- h Escriviu tres qüestions més relacionades amb aspectes concrets de la vostra classe. Assegureu-vos que no tinguin un redactat ambigu.

## C Enquestes d'opinió

Algunes enquestes tracten de conèixer el que pensa la població sobre un determinat tema. S'anomenen ENQUESTES D'OPINIÓ. Els problemes que heu tingut a l'hora d'esbrinar aspectes concrets de la vostra classe també els trobareu si voleu conèixer opinions. De fet les enquestes d'opinió comporten encara més problemes.

### C1 Dos qüestionaris

Ara contesteu un qüestionari que inclou alguns d'aquests problemes. Dividiu la classe en dos equips, X i Y. Procureu que a cada equip hi hagi alumnes amb diferents punts de vista, és a dir que no pensin tots igual.

El vostre professor us indicarà com ho heu de fer.



Hi ha dos qüestionaris, X i Y. A tots dos es fan preguntes sobre els mateixos conceptes. L'equip X contestarà el Qüestionari X (full R1). L'equip Y contestarà el Qüestionari Y (full R2). Disposeu de cinc minuts per contestar-lo.



## C2 Respostes

### a Ompliu el resum de les respostes (full R3).

L'equip X i l'equip Y tenen punts de vista semblants. Però a causa de la distinta redacció d'algunes preguntes del qüestionari pot semblar que tinguin opinions diferents. Preneu cada parella de preguntes i contesteu el que segueix.

### b Els equips X i Y han donat respostes molt diferents? Si és així, expliqueu per què?

### c Quins problemes trobeu en la formulació de les preguntes?

### \*d Si ambdues preguntes en X i Y no estan prou ben formulades, escriviu-ne una de millor.



## D Tècniques i suggeriments

Un bon qüestionari hauria de:

- 1 Investigar la veritat.
- 2 Ser fàcil d'analitzar.

### D1 Recerca de la veritat

*Cal evitar biaixos*

Una pregunta esbiaixada predisposa a contestar d'una determinada manera.

Així per exemple, la pregunta:

«Hem de mantenir-nos aliats amb els nostres amics de l'OTAN. Hi estàs d'acord?» és esbiaixada.

«Tota persona assenyada hauria de voler desvincular-se de l'OTAN. Hi estàs d'acord?» és esbiaixada en el sentit contrari.

**a** Quines paraules fan que les dues preguntes sobre l'OTAN siguin esbiaixades?

**b** Quina d'aquestes tres qüestions és menys esbiaixada.

«En un país lliure com el nostre hauria d'estar permès fumar dins els autobusos. (D'acord/En desacord)».

«L'hàbit absurd de fumar hauria de ser prohibit dins els autobusos. (D'acord/En desacord)».

«No hauria d'estar permès fumar als autobusos. (D'acord/En desacord)».

**c** Escriviu tres preguntes per saber si la gent prefereix veure futbol o tennis. Una podria ser no esbiaixada, les altres dues esbiaixades en diferents sentits.

**d** Escriu tres preguntes per saber què pensen els vostres amics de les classes de matemàtiques. Una pregunta hauria d'ésser no esbiaixada, les altres esbiaixades a favor i en contra de les classes de matemàtiques.

- \*e **Escriviu tres preguntes, dues esbiaixades i l'altra no, per saber què pensen els vostres companys sobre mastegar xiclet a les classes.**
- \*f **Escriviu tres preguntes, dues esbiaixades i l'altra no, per saber si la gent prefereix el canal 2 de TVE o la TV3.**

### *Cal ser simples i clars*

Una pregunta simple i clara és fàcil de comprendre, i és més probable que sigui contestada.

«Estàs d'acord que és responsabilitat de tots els adults amb maduresa exercir el dret democràtic de votar a les eleccions generals?», ni és simple ni és clara.

«El poble hauria de votar a les eleccions generals. (D'acord/En desacord/No ho sé.)», és clara.

De vegades és més senzill canviar una pregunta per una afirmació i demanar a la gent si hi està d'acord o no.

- g Redacteu la següent pregunta d'una forma més simple i més clara.**

«Quina és la distància mètrica entre la planta dels teus peus i el cim del teu cap?»

- h Canvieu la següent pregunta per una afirmació simple i clara. «Penses que la inhalació del fum tòxic de cigarretes enceses és el causant de tenir poca salut?».**

- \*i **Redacteu la següent pregunta d'una forma més simple i més clara. «Penses que és correcte avaluar els alumnes al final de cada curs acadèmic sotmetent-los al procediment d'un examen global?»**

- \*j **Redacteu la següent pregunta d'una forma més simple i més clara. «Quina opinió et mereix el fet que algunes autoritats locals subvencionin els bitllets d'autobús als nens menors de 14 anys i no facin extensiva aquesta mesura a tots els estudiants que no treballen?»**



*Cal ser precisos*

Una pregunta precisa indica el tipus de resposta que es vol.

«Alçada?» no és una pregunta precisa. Es pot donar la resposta en centímetres o en metres. No indica la precisió de la mesura. «La teva alçada, descalç, en centímetres» és precisa.

**k Redacteu les següents preguntes d'una forma més precisa.**

**Edat?**

**Pes?**

**Quanta estona mires la televisió?**

**És molt gran la teva classe?**

**Has de fer molts deures de Matemàtiques?**

## **D2**

### **Anàlisi dels resultats**

Quan es disposen els resultats en una taula, s'estant ANALITZANT els resultats. Sovint és més fàcil de fer-ho si a l'enquesta, juntament amb la pregunta, es proposen respostes alternatives, com ara:

Sí / No / No ho sé

D'acord / En desacord / No ho sé.

O bé si es necessiten més possibilitats:

Molt en desacord / En desacord / No ho sé / D'acord / Molt d'acord

Diferents tipus de respostes alternatives són:

Edat en anys:

10 11 12 13 Si és una altra especifiqueu-la.

Alçada aproximada al cm. més proper:

120-129 130-139 140-149 150-159 160-169

170 o més.

**Feu una llista de les diferents respostes a les preguntes que segueixen. La primera ja està feta.**

Afegiu «No ho sé» o «Altres» si creieu que hi ha més respostes possibles.

- a S'ha de portar posat el cinturó de seguretat en carretera.  
(En desacord/No ho sé/D'acord)
- b Fumar pot perjudicar la salut.
- c M'agrada el gelat de vainilla.
- d M'agrada més el futbol que el tennis.
- e A quina hora has arribat a l'escola aquest matí?
- f Color del cabell.
- g Una infermera té més prestigi social que un periodista.
- h Normalment vaig a l'escola a peu.
- i Diners de què dispo per gastar cada setmana.





## E Retornem al principi de la unitat

A la secció A se us va demanar escriure qüestions referides a les normes de puntualitat de la vostra escola. No se us va donar cap orientació. Però ara sabeu molt més com s'han de formular les preguntes. Aquí teniu algunes indicacions basades en el treball fet a les altres seccions.

### *Indicacions generals*

- 1 Escriviu el propòsit exacte de l'enquesta. Què voleu saber?
- 2 Decidiu si l'enquesta serà escrita o oral. (Molta gent no sap llegir o escriure suficientment per contestar un qüestionari sense ajuda.)
- 3 Feu el qüestionari atractiu.
- 4 Feu el qüestionari curt.
- 5 Feu les preguntes segons els vostres objectius. (Recordeu la indicació 1.) Pregunteu exactament el que voleu saber.
- 6 No feu preguntes innecessàries.
- 7 Penseu com analitzareu les respostes abans d'escriure les preguntes.

### *Indicacions per a les preguntes*

- 8 Pregunteu qüestions no esbiaixades. Useu un llenguatge neutre.
  - 9 Feu les preguntes senzilles.
  - 10 Indiqueu clarament com voleu la resposta. Doneu un conjunt de respostes adequat. Afegiu-hi les possibilitats «No ho sé» o «Si és una altra, especifiqueu-la».
  - 11 Feu preguntes precises. No sigueu ambigus.
  - 12 Eviteu temes dels quals la gent no en sàpiga res.
- a Examineu cada pregunta del qüestionari X. Digueu quines de les indicacions de la 8 a las 12 no es verifiquen en cada cas.**

- b Doneu un objectiu per a l'enquesta «Puntualitat a l'Escola» de la secció A. Feu un qüestionari de cinc preguntes. Tingueu cura sobretot de les indicacions 5, 8 i 10.
- \*c Un departament de Geografia desitja tenir informació sobre una nova àrea comercial. Volen conèixer les característiques dels compradors i la seva procedència. També volen conèixer les opinions que tenen de les botigues. Escriviu un qüestionari amb 8 preguntes per aquesta enquesta.
- \*d Trieu un tema per a una enquesta. Escriviu un qüestionari de només cinc preguntes per a aquesta enquesta.

